

“TEACHERS’ MAGAZINE”

HAREG dan l-ahħar it-*Teachers’ Magazine*, perjodiku sabiħ, imżewwaq b’artikoli tajba. Waqt li nagħti “prosit” lill-*Malta Union of Teachers* għat-tħabrik tagħha, ma nistax ma nsemmix xi ħażja fuq l-artikolu tas-Sur Carmelo Frisk *Education in Malta*, li fih xi paragrafi fuq il-Malti li jistgħu jixxha dawl ikrah fuq is-sehem tal-Malti fl-edukazzjoni ta’ pajjiżna. L-argumenti li jidu jistgħu jinqdew bihom dawk li dejjem lesti biex jitfġħu fuq il-Malti ħtija li aktarx ma tkunx tiegħu.

Fejn ħażja ma toghġibux, is-Sur Frisk igħid hekk b’wiċċu minn quddiem. Spirtu bħal dan ta’ kritika tajjeb li jkun hemm, għax biha, l-iktar meta tkun meqjusa u kostruttiva, jisseqwew u jitjiebu bosta ħwejjeg. Imma għal dak li hu Malti l-kittieb ma tantx wera ruħu *kostruttiv* iż-żda aktarx *distruttiv*, għalkemm imbagħad igħid li jissimpatizza mal-Moviment tal-Malti. Lill-Malti jwarrbu ma’ l-Istorja u l-Geografija bħala suġġetti li qed jieħdu zmien iż-żejjed, u għall-Malti ma jħallix ħlief sena waħda f’tal-Gvern—is-Sitt Klassi biss! U wara din is-sena forsi jirnex-xilek titgħallem erba’ reguli tal-kitba, u biż-żejjed! Issa s-Sitt Klassi, billi l-ahħar waħda, mhux it-tfal kollha joqogħduha, u għalhekk minn johrog qabel, jibqa’ anqas biss jaf jikteb bil-Malti. Hawnhekk jidħirli li s-Sur Frisk tilef it-triq għal kolloks : bi kliem mu stess, baqa’ sejjer iż-żejjed in the right direction.

Il-fehmiet tas-Sur Frisk fuq il-Malti jistgħu jitqassru f’żewġ sentenzi : a) il-Malti m’għandux ikollu l-importanza li għandu f'-iskejjel tal-Gvern, fil-Matrikola u f'eżamijiet oħra pubbliċi; b) Min irid ikabar u jħolli l-Letteratura Maltija m’għandux jaġħmel dan billi jaħbi zmien it-tfal fil-Malti. Fil-fehma tiegħi la l-Malti u l-anqas ebda suġġett ieħor ma għandu jieħu zmien iktar milli jistħoqqlu, imma aktarx naħseb li s-Sur Frisk għandu f’rasu li qed “jinħela” zmien fil-Malti wi sqi iż-żejjed milli tabiħhaqq qed “jinħela”. Jekk imbagħad bil-kelma “Edukazzjoni” ma jifhimx ħlief it-tagħlim ta’ dak li hu meħtieġ għall-ħajja, nithajjar kieku nkun *utilitarju*, imma ma nistax nifhem kif jiġi qatt tifel jitgħallem f’sena kull ma s-Sur Frisk igħid li hemm bżonn, jiġifieri taqra u tikteb bl-ortografijsa tal-“Għaqda”. Kien imissu żied *taqra bla ma tapprezzza dak li taqra*, għax f’sena waħda ma tistax titgħallem tikteb, issawwar ittri u komponimenti u “tap-

prezza l-ġmiel ta' Lsien Malti". Milli nista' naqbad meta s-Sur Frisk kiteb li fis-Sitt Klassi "anthologies and choice literature in vernacular, of which there is now no dearth, may find a place in the reading course of the year, in sufficient quantities to enable the juvenile mind to appreciate the beauty of our native tongue", nesa li qabel kien qal li "All that the school owes the child is the teaching of a few simple rules for correct writing. To aim at anything beyond that is sheer waste of precious time."

Hadd ma jiċħad li l-“istandard” ta' l-Ingliz jeħtieg jogħla aktar sabiex ma jiġix li “95 fil-mija minn nies ta' Malta jkunu ikkundannati min-Natura biex jibqgħu għomorhom kollu miftumin mill-Kultura Ingliża”. Imma jekk l-“istandard” ta' l-Ingliz huwa baxx, u jeħtieg jogħla, mhemm x għalfejn jitbaxxa l-sienna; m'għandniex iñħottu knisja biex nibnu oħra. It-tagħlim tal-Malti qatt ma jifixkel dak ta' l-Ingliz imma għall-kuntrarju għandu effett tajjeb. Waqt li l-Ingliz jiżviluppa fit-tfal “outlook” internazzjonali, il-Malti jibqa' għalina xhieda ta' l-individwalitā tagħha bħala nazzjon. L-element nazzjonali fit-tagħlim tan-nies ta' għira ċkejkna ma tistax taħrab minnu; irid ikun hemm xi baġa li ddawwilna u turina t-triq. Inkella nispicċaw bħala Mal-tin “Where there is no vision the people perish”.

Il-kaos ta' l-edukazzjoni f'Malta ġej minn bosta ħwejjeg. Qabel ma l-Malti daħal fl-iskejjel il-kobba kienet digħi mħabbla sew. Jekk sar xi tibdil biż-żieda tal-Malti fit-tagħlim, kien tibdil ta' ġid. U s'hawn naħseb li s-Sur Frisk itina raġun !

20. 7. 43.

G. CASSAR PULLICINO.

HBIEBNA — 1943-44

	£.	s.	d.
Dr. Rużar Briffa, B.Sc., M.D.,	6
Rev. Gużè Delia, S.J.,			
Rettur tal-Kulleġġ “San Lwigi”	10
Sur Gużè Cassar Pullicino	3
Sinjura A.M. Galea	5
Sinjurina M. Butcher	5
“Gidi”	10
	£1	19	0

ANTON AZZOPARDI, *Kaxxier.*